

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri'de son dönemlerde art arda yaşanan intiharlar ve şüpheli ölümler, artık tekil olaylar üzerinden okunamayacak ölçüde yapısal bir toplumsal kırılmayı görünür hale getirmiştir. Özellikle gençler ve kadınlar arasında yoğunlaşan bu ölümler, yalnızca bireysel yaşam hikâyelerine indirgenebilecek psikolojik vakalar değil; ekonomik yoksullaştırma, siyasal kuşatma, sosyal güvencesizlik ve geleceksizleştirme politikalarının yarattığı ağır toplumsal iklimin sonuçlarıdır.

Son olarak 8 Mayıs 2026 tarihinde Hakkâri merkez Berçelan Mahallesi'nde 17 yaşındaki A.Z. isimli genç kadın, yaşadığı binanın 4'üncü katından düşerek ağır yaralanmış, kaldırıldığı Hakkâri Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirmiştir. Olayın oluş biçimine ilişkin kamuoyunda ciddi soru işaretleri bulunmasına rağmen, süreç yine sınırlı bilgi akışı pratiği içerisinde ilerlemektedir. Türkiye'de özellikle kadınların yaşamını yitirdiği çok sayıda olayın "intihar", "yüksekten düşme" ya da "şüpheli ölüm" başlıkları altında kayıt altına alınması; yalnızca adli değil, doğrudan siyasal bir meseledir ve politiktir.

Çünkü bir toplumda ölüm biçimlerinin dağılımı, o toplumun siyasal rejimiyle doğrudan ilişkilidir. Gençlerin kitlesel biçimde işsiz bırakıldığı, kadınların ekonomik bağımsızlıktan sistematik olarak uzak tutulduğu, kamusal sosyal hizmetlerin tasfiye edildiği, ruh sağlığı mekanizmalarının işlevsiz hale geldiği ve yaşamın sürekli baskı, denetim ve güvencesizlik altında sürdürüldüğü bir düzende; intiharlar yalnızca bireysel kararlar olarak değerlendirilemez. Bu ölümler, iktidarın kurduğu toplumsal düzenin aynasıdır.

Hakkâri'de özellikle son yıllarda derinleşen yoksulluk, yoğun işsizlik, borçluluk, göç, sosyal dışlanma ve siyasal baskı atmosferi; toplumun geniş kesimlerinde süregelen bir sıkışmışlık üretmektedir. Gençler açısından eğitim ile yaşam arasında bağ zayıflamış; emek ile gelecek arasındaki ilişki kopmuş, kadınlar açısından ise yaşam, ekonomik bağımlılık, görünmez emek ve çok yönlü şiddet sarmalı içerisinde daraltılmıştır. Böylesi bir zeminde ortaya çıkan her ölüm, aynı zamanda kamusal politikanın sonucudur.

İktidar ise bu tablo karşısında sistematik bir sessizlik içerisinde. Ne bütünlüklü bir intiharı önleme stratejisi geliştirilmekte ne de bölgesel sosyal yıkımı azaltacak kamusal müdahaleler hayata geçirilmektedir. Hakkâri'de yurttaşlar neden yaşamla bağ kuramaz hale gelmektedir? Gençler neden geleceği bir imkân olarak değil, kapanmış bir alan olarak görmektedir? Kadınlar neden yaşam güvencesinden bu denli mahrum bırakılmaktadır? Bu sorulara yanıt üretmeyen bir yönetim anlayışı, yaşanan her ölüm karşısında siyasal sorumluluktan kaçamaz.

Öte yandan şüpheli ölümlerde etkin soruşturma yürütülmemesi, delil süreçlerindeki belirsizlikler, kamuoyunun tatmin edici biçimde bilgilendirilmemesi ve bağımsız denetim mekanizmalarının işletilmemesi; cezasızlık hissini derinleştirmektedir. Özellikle şüpheli kadın ölümlerinde ortaya çıkan bu karanlık alan, hukuk devleti ilkesini aşındırmakta; toplumun adalet duygusunu zedelemektedir.

Yaşam hakkı yalnızca bireyin fiziksel varlığını sürdürmesi değildir. Yaşam hakkı; insanca çalışma koşullarını, sosyal güvenceyi, ruhsal iyilik halini, ekonomik bağımsızlığı, toplumsal eşitliği ve geleceğe dair umut kurabilme kapasitesini de içerir. Devletin görevi yalnızca ölüm gerçekleşikten sonra soruşturma yürütmek değil; yaşamı mümkün kılan koşulları kurmaktır. Ancak mevcut siyasal iktidar, özellikle Kürtlerin çoğunlukta yaşadığı kentlerde sosyal devlet mekanizmalarını güçlendirmek yerine güvenlikçi yönetim anlayışını derinleştirmekte; toplumsal sorunları önleyici politikalarla değil, idari yöntemlerle yönetmeye çalışmaktadır.

Bugün Hakkâri’de ortaya çıkan tablo, münferit olayların toplamı değil; yönetememe krizinin toplumsal bedelidir. İnsan yaşamının bu denli değersizleştiği, ölüm haberlerinin sıradanlaştığı bir düzende siyasal iktidarın sessizliği de tarafsız değildir. Bu sessizlik, aynı zamanda sorumluluğun siyasal ifadesidir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri’de 2024, 2025 ve 2026 yıllarında meydana gelen intihar ve şüpheli ölüm vakalarının sayısı nedir? Bu vakaların yaş, cinsiyet ve ilçelere göre dağılımı nedir?
2. Son beş yıl içerisinde Hakkâri’de kaç kadın ölümü “intihar”, “yüksekten düşme” veya “şüpheli ölüm” olarak kayıtlara geçirilmiştir?
3. 8 Mayıs 2026 tarihinde Hakkâri merkez Berçelan Mahallesi’nde şüpheli biçimde yaşamını yitiren 17 yaşındaki A.Z.’nin ölümüyle ilgili hangi adli ve idari işlemler yürütülmektedir?
4. A.Z.’nin ölümüyle ilgili olay yeri inceleme, dijital materyal incelemesi, tanık ifadeleri ve adli tıp süreçleri tamamlanmış mıdır?
5. Hakkâri’de son aylarda artış gösteren intihar ve şüpheli ölüm vakalarına ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir güvenlik, sosyal risk veya toplumsal etki değerlendirme raporu bulunmakta mıdır?
6. Şüpheli kadın ölümlerinde delil karartılması, yetersiz inceleme veya soruşturma süreçlerindeki ihmallere ilişkin son üç yılda kaç kamu görevlisi hakkında işlem yapılmıştır?
7. Hakkâri’de şüpheli kadın ölümleri ve genç intiharları konusunda özel soruşturma birimleri veya uzmanlaşmış inceleme ekipleri oluşturulmuş mudur?
8. Kamuoyunda ciddi kuşku yaratan şüpheli ölümlerde neden düzenli ve şeffaf bilgilendirme yapılmamaktadır?
9. Hakkâri’de yoğun biçimde sürdürülen güvenlikçi yönetim anlayışının toplum psikolojisi üzerindeki etkilerine dair Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
10. Son yıllarda artan intihar ve şüpheli ölümler karşısında Bakanlığınız neden önleyici ve koordineli bir kriz mekanizması oluşturmamıştır?